

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

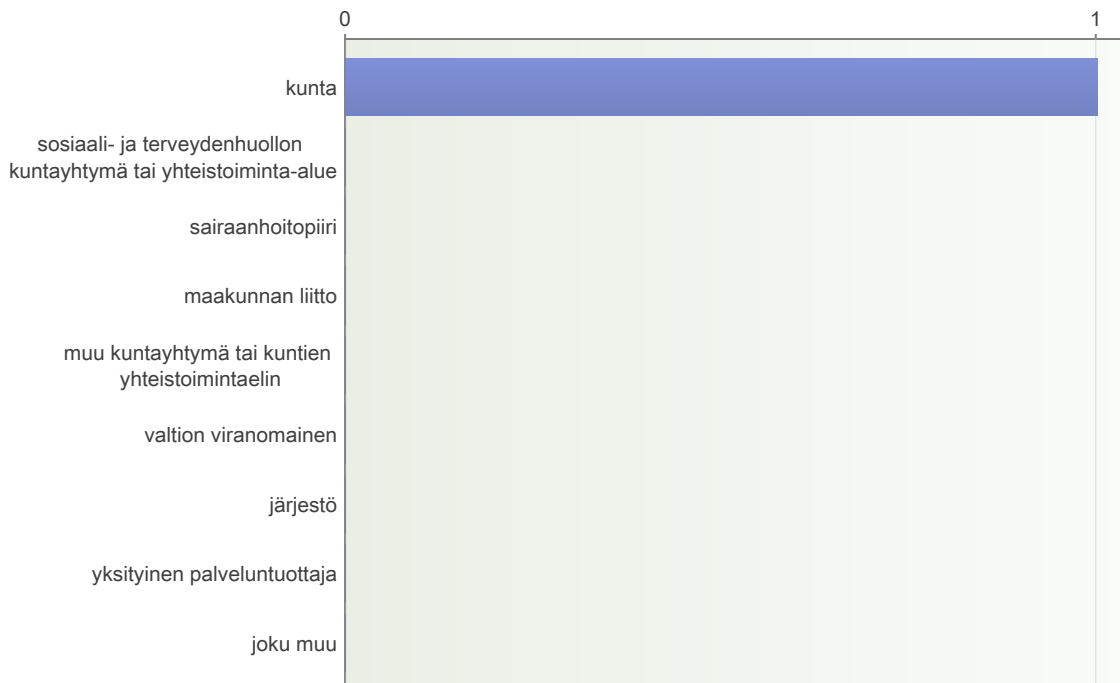
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Hollolan kunta	Virpi Hurri	Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja, paivi.rahkonen@hollola.fi; 044 7801 400	11.12.2017	Kunnan valtuusto

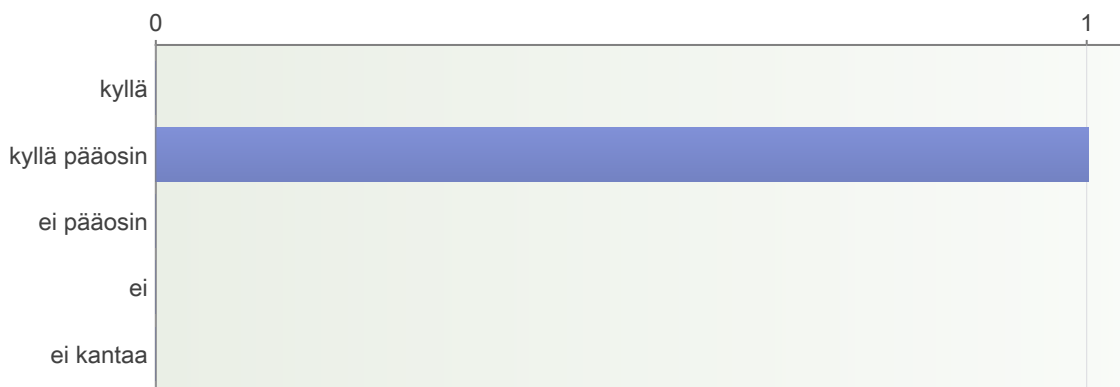
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

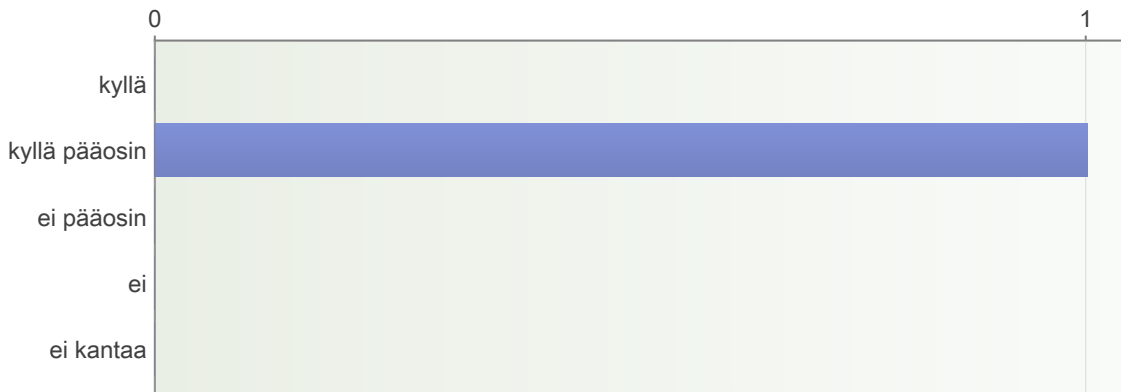
- Hollolan kunta pitää sote-uudistusta tarpeellisena ja kannattaa valinnanvapauden hallittua laajentamista.

Sote-uudistuksen keskeisten tavoitteiden (hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, kustannusten kasvun hillintä, palveluintegraatio) ja toteutuksen (valinnanvapauden luoma päällekkäisyys, maakunnan keinot ja mahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamiseen ja aitoon ohjaukseen pirstoutuvan palvelutuotannon osalta, kysynnän lisäys) välillä on selkeä ristiriita. Koska asiakasryhmien edellytykset arvioida palvelutarvetta ja palveluvaihtoehtoja vaihtelevat, malli ei sovellu kaikille asiakasryhmille ja voi näin ollen jopa osin lisätä hyvinvointi- ja terveyseroja. Lakiluonnoksen esitys kaipaa yksinkertaistamista, selkeytystä ja korjauksia.

Uudistuksen laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen tulee uudistuksessa edetä kokeilujen kautta asteittain hallitusti siten, että sosiaali- ja terveyspalvelujen toimivuus ja uudistukselle asetetut tavoitteet kyetään saavuttamaan.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

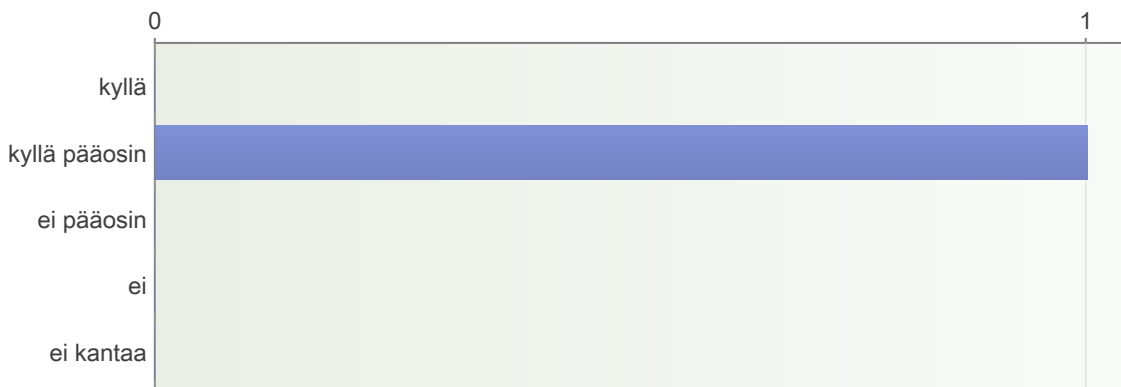
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslaki vahvistaa asiakkaan oikeuksia lisäämällä asiakkaan valinnan mahdollisuuksia. Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet riippuvat kuitenkin asiakkaan asuinpaikasta, alueelle muodostuvasta palvelukokonaisuudesta ja asiakkaan omasta kyvystä arvioida ja tehdä valintoja (rationaalisesti). Valinnanvapaus voi johtaa myös epätarkoituksenmukaisiin valintoihin.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

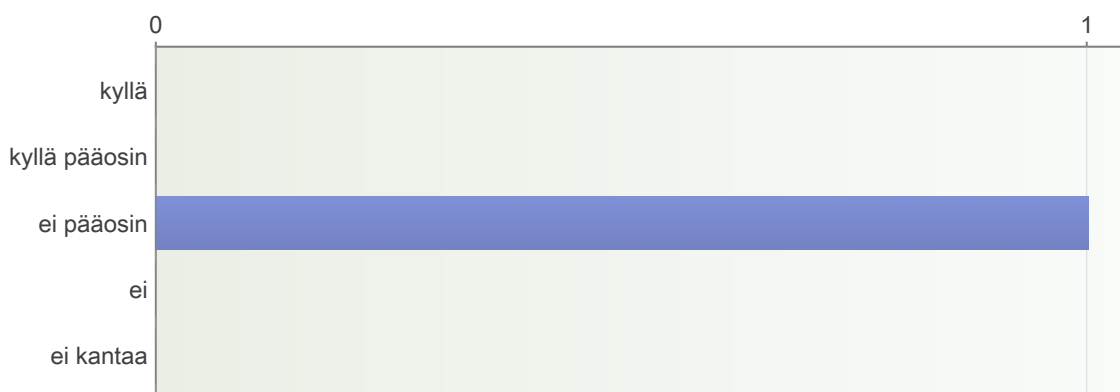
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hakeutumiseen vaikuttavat myös monet muut tekijät, kuten palvelun saavutettavuus ja vaihtoehtojen todellinen määrä ja asiakkaan oma kyky tehdä arviointia ja hyödyntää mahdollisuuksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

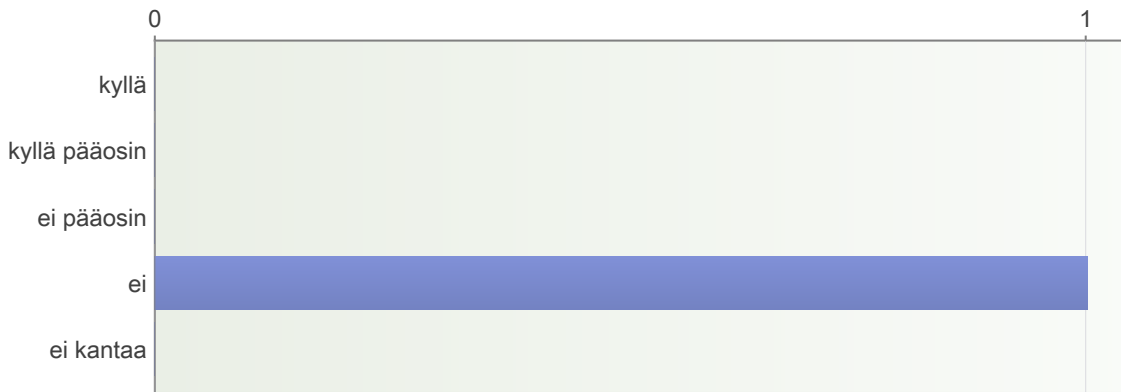
Vastaajien määrä: 1

- Paljon palveluja tarvitseva 20 % asiakkaista käyttää 80 % resursseista ja sote-uudistuksen keskeisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että tämän asiakaskunnan integraatio onnistuu.

Palvelujen yhteen sovittaminen eli integraatio on huomattavan haasteellista esityksen mukaisessa mallissa. Maakunnan on huolehdittava laaja-alaisesti yhteen sovitettuja palveluja tarvitsevien asiakasryhmien ja asiakkaiden tunnistamisesta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien määrittelemisestä sekä asiakasta koskevan tiedon hyödyntämisestä eri tuottajien välillä. Maakunnan mahdollisuudet ohjata tuottajia ovat rajallisia ja vaativat runsaasti yksityiskohtaista sopimista, ohjausta ja valvontaa sekä tätä kautta resurssointia. Järjestelmän monimutkaisuudesta voi päätellä, että järjestelmän hallittavuus muodostuu ongelmaksi ja tätä kautta toimivuus, tehokkuus ja taloudellisuus kärsivät.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

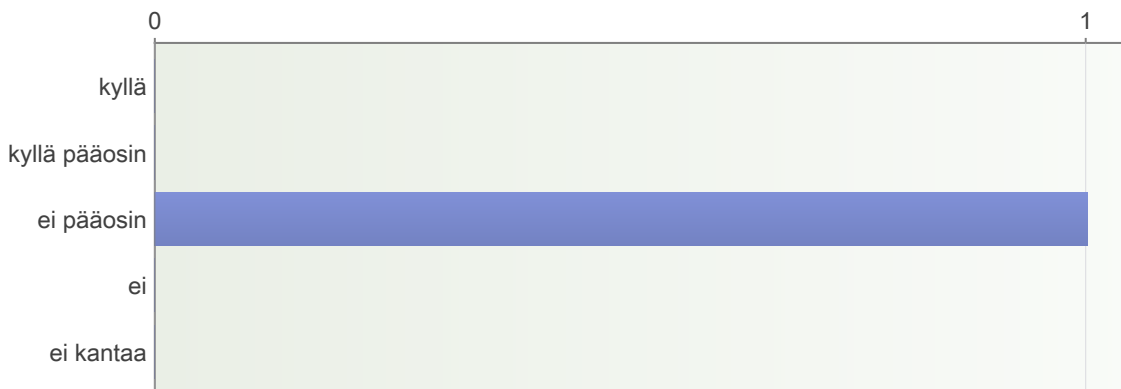
Vastaajien määrä: 1

- Tilaajan ja tuottajan erottaminen yhdistettynä monituottajamalliin ja valinnanvapauteen ei tue integraation toteutumista. Maakuntien ohjausvälineet jäävät esityksessä ja sen perusteissa yleistasolle eikä tämän pohjalta ole pääteltävissä, että aito kokonaisuuden seurannan ja ohjauksen malli ja sen edellyttämät työkalut ja kannusteet kyetään toteuttamaan vaikuttavasti saumatonta yhteistyötä edistäen ja varmistaen.

Realistisena riskinä on, että paljon palveluja samanaikaisesti tarvitsevan asiakkaan palvelut hajautuvat siten, että asiakas ”putoaa” palvelujärjestelmien väliin ja jää vaille tarvitsemaansa kokonaisvaltaista palvelua.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

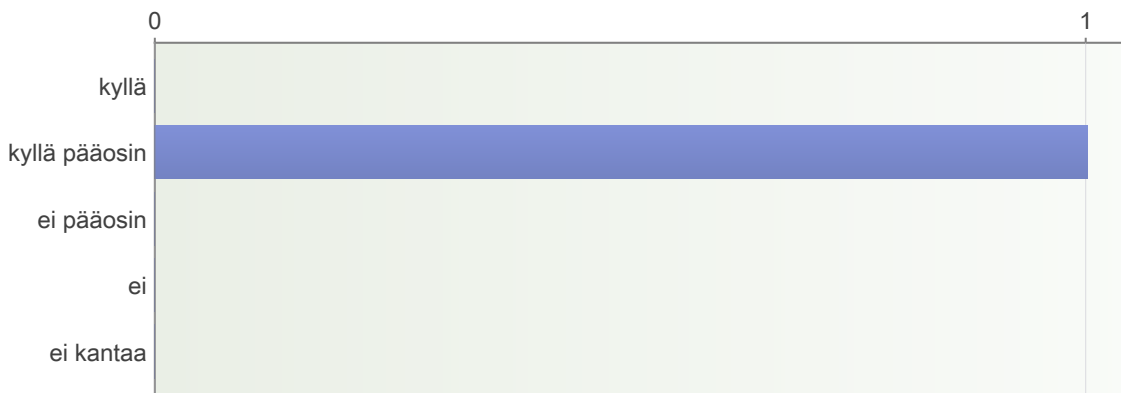
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan mahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamiseen ovat lähtökohdiltaan heikot. Vaikuttavat ja yhteen sovitettavat palvelut edellyttäisivät kokonaisvaltaista ohjausvaltaa ja päätösvaltaa, riittävää rahoitusta sekä laajaa tietoa tämän tavoitteen toteuttamiseksi.

Maakunnan päätös- ja ohjausvaltaa heikentää hajautettu toimintamalli, suppea itsehallinto ja rajoitettu päätöksentekovoima, itsenäisen rahoituksen puuttuminen ja alijäämän kattamisvelvoite sekä tietojärjestelmän ja tietotuotannon puutteet

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

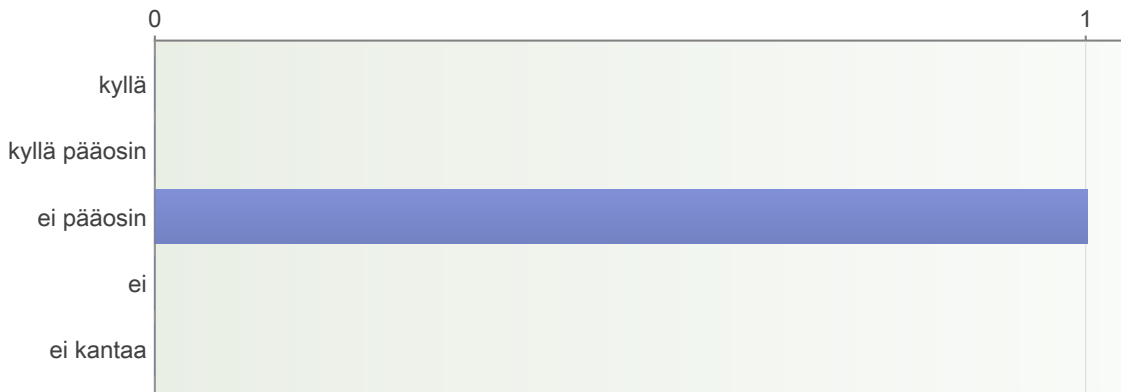
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kilpailu synnyttäneee uusia innovaatioita. Kilpailua tukee mahdollisuus vaihtaa palvelun tuottajaa kuuden kuukauden välein. Innovaatioiden syntyyn vaikuttaa myös kannusteet. Mikäli kustannusten ehkäisy/lisärahoitus on sidottu toimintatapojen uudistamiseen ja arviointi siirretään suoritteiden sijaan vaikutusten arviointiin, edistää se osaltaan merkityksellisten innovaatioiden syntymistä.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

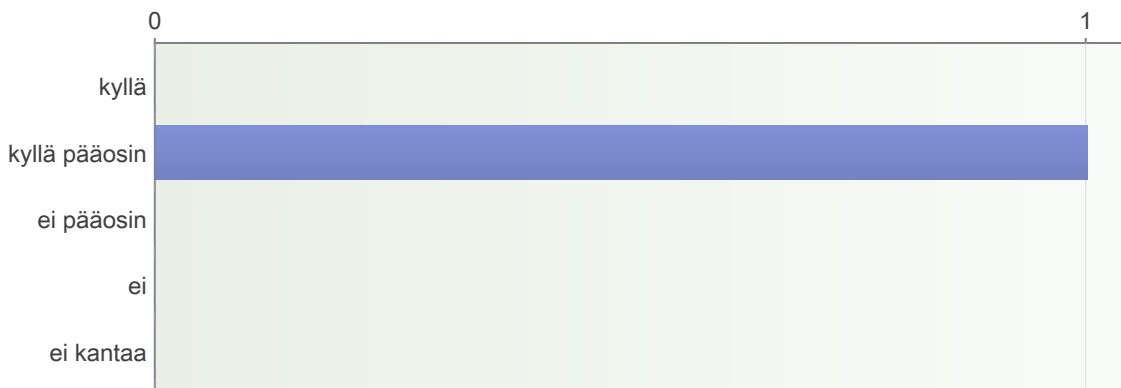
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalliin liittyy merkittävä määrä kysyntää ja tarjontaa lisääviä tekijöitä sekä kokonaan uusia palvelujen saatavuutta helpottavia tekijöitä; nämä lisäävät kiistämättä julkisia kustannuksia. Lisäksi uudistettava järjestelmä vaatii merkittäviä lisäpanostuksia mm. ICT-järjestelmiin ja järjestelmän kokonaiskoordinaation ja seurannan toteuttamiseen. Lisäksi merkittävä henkilösiirtymä julkisesta eläkejärjestelmästä vaarantaa julkisen eläkejärjestelmän rahoituspohjaan.

Tässä vaiheessa näyttää enemmän kuin todennäköiselle, että mahdolliset kilpailun kautta saavutettavat kustannushyödyt hukkuvat lisäkustannuksiin, eikä uudistuksen tavoittelemia säästöjä saavuteta.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

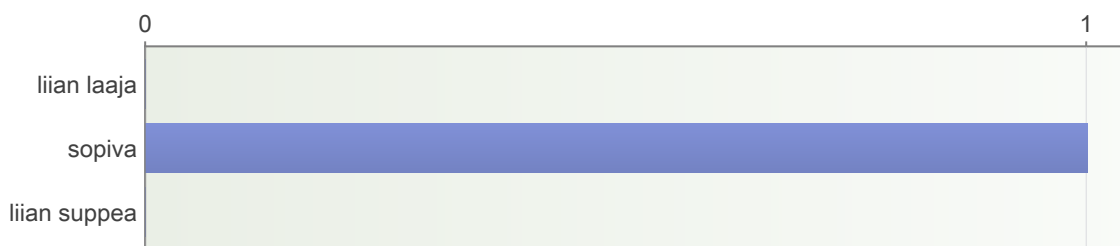
20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksessa jää epäselväksi, mitkä palvelut ovat valinnanvapauden piirissä ja mitkä liikelaitoksessa esim. palveluasumisen osalta (olisi tärkeää, että suoran valinnan palvelut saadaan tehostetun palveluasumisen omasta toimipisteestä).

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

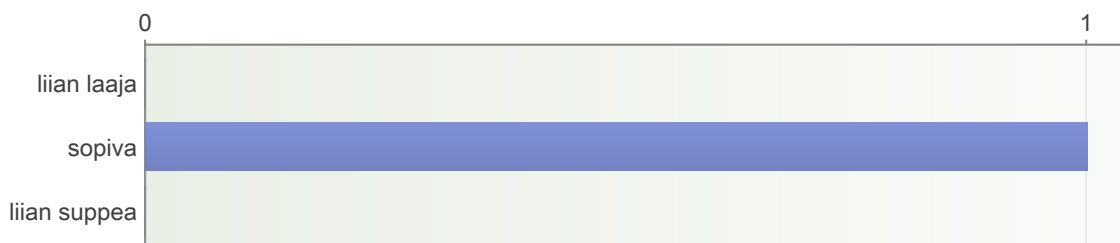
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vähän palveluja tarvitsevan näkökulmasta sisältö ja laajuus on sopiva. Tiettyjen erikoisalojen erikoislääkäripalvelujen sijoittaminen sote-keskuksiin voi vaarantaa maakunnan liikelaitoksen henkilöressurssien riittävyyden kyseisellä erikoisalalla ja tältä osin esitystä tulisi arvioida uudelleen.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

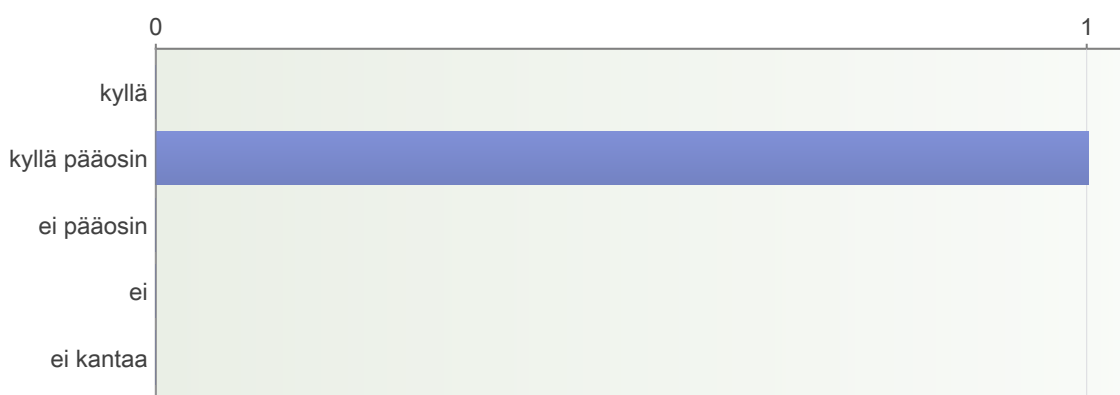
Vastaajien määrä: 1

- Suun hoidon palveluihin liittyviä laboratoriopalveluja ei ole mainittu ja erikoislääkäripalveluiden ja ammattihenkilöiden konsultaatiot ja vastaanotto toiminta suun terveydenhuollossa on puutteellisesti kirjattu.

Suun terveydenhuollon valinnanvapauteen liittyy merkittävin kustannuksia kasvattava riski. Koska rahoituksen riittävyys tulee olemaan ongelma on tarkoituksenmukaista kysyä, tuleeko lisärahoitus kohdennettua tältä osin vaikuttavimman terveyshyödyn aikaansaamiseen.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

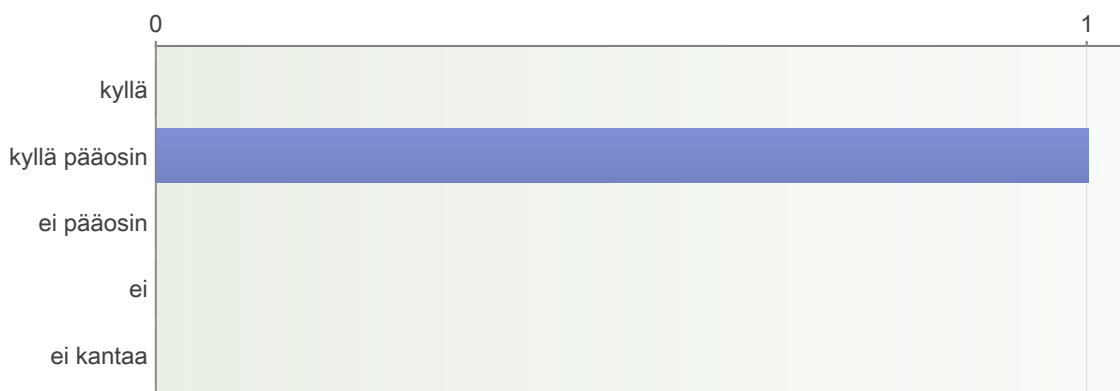
Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan ja maakunnan liikelaitoksen tuottamien muun kuin suoran valinnan palvelut kaipaavat tarkentamista ja konkretisointia.

Kotisairaanhoidon ja fysioterapian osalta tulisi määritellä kuuluvatko nämä palvelut asiakassetelipalveluun vai sote-keskuksen vastuulle.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

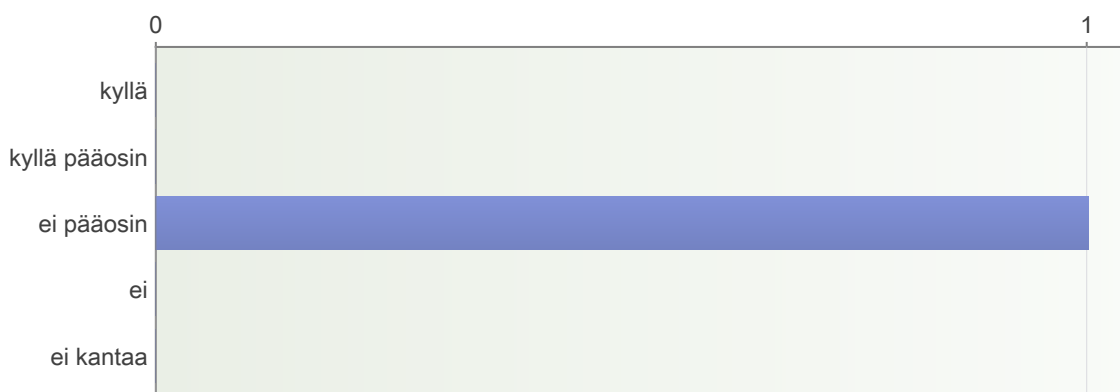

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

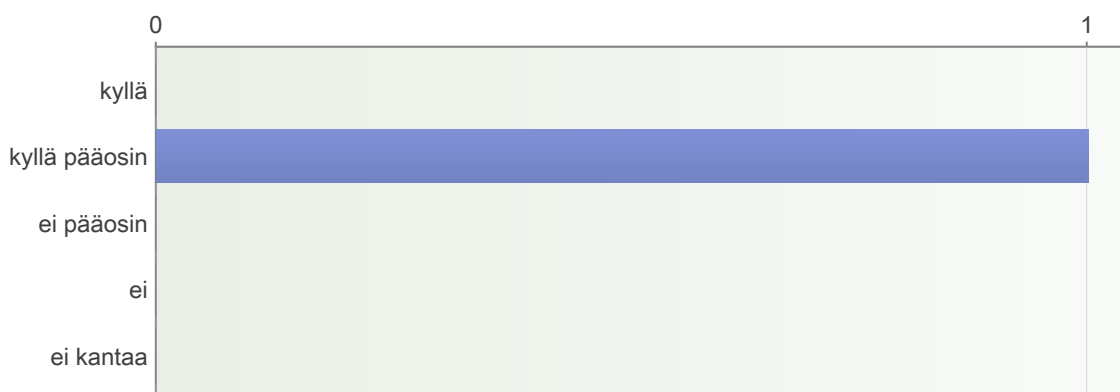
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella sote-keskuksissa ei voi olla sellaisia sosiaalipalveluja, joissa käytetään julkista valtaa. Mikäli sosiaalipalvelujen henkilöstö ei voi tehdä asiakaskohtaisia päätöksiä, resurssit jäävät alisteiseen asemaan ja vaikuttavuus heikoksi.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

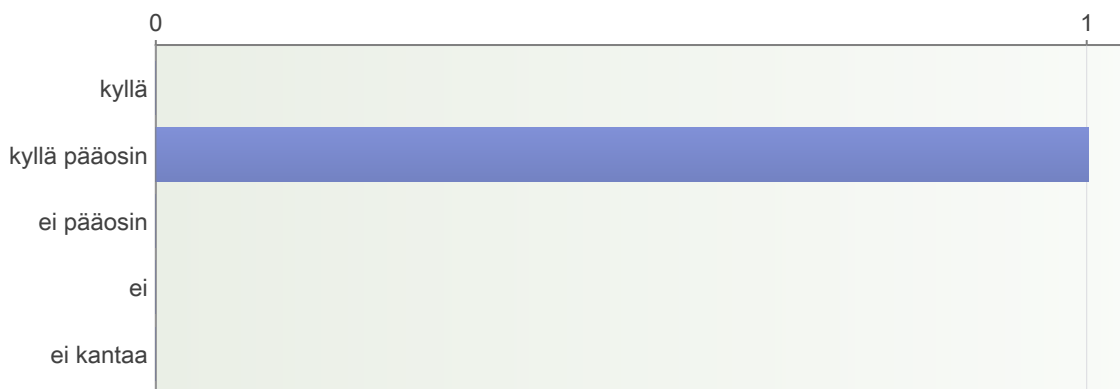
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas voi valita palveluja eri maakunnista. Tämän periaatteen toteuttaminen on ristiriidassa integraatitavoitteen kanssa ja toteuttaminen haastaa mm. tietojärjestelmät ja luo lisäbyrokratiaa laskutuksen osalta.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmahdollisuudet eivät kaikissa tilanteissa ole tarkoituksenmukaisia. Jos palvelua ei haluta tai henkilö itse ei tunnista tarvetta voi johtaa ongelman pitkittymiseen.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin osalta lakiluonnoksessa on lueteltu palvelut, joissa maakunnan liikelaitoksen tulee ottaa asiakasseteli käyttöön. Toisaalta maakunnalla on mahdollisuus rajata setelin asiakaskäyttöä perustellusta syystä. Lakiluonnoksen 24§:n rakenne on epäselvä. Lakiesityksestä on poistettu aikaisempaan lakiluonnokseen sisällytetty minimimitavoite.

Ensimmäisen momentin kohtia 1-9 voidaan pitää sopivina. Kohdat 10-11 voivat johtaa tilanteeseen, jossa maakunnalla on vaikeuksia turvata riittävät palvelut erikoissairaanhoidossa ja päivystyksessä. Riskinä voidaan nähdä henkilöstön ja toimintojen siirtyminen yksityiselle puolelle sekä päällekkäinen (tehoton) toiminta kokonaistaloudellisesti

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Julkisen terveydenhoidon päivystystoiminta nousee keskiöön kohdissa 10-11. Tämä johtaa siihen, että kustannusten hallinnan osalta joudutaan tilanteeseen, jossa maakunta joutuu pitämään yllä päivystystoiminnan turvaavaa henkilöstöä, vaikka yksityinen puoli tuottaisikin suuren osan palveluista. Riskinä on myös asiakassegmentin jakautuminen siten, että julkinen toimija kantaa vastuun raskaimman palvelutarpeen omaavista. Riskien ja sote-uudistuksen kokonaistavoitteiden hallitsemiseksi uudistuksessa on edettävä hyvin varovasti ja kokeilujen kautta

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

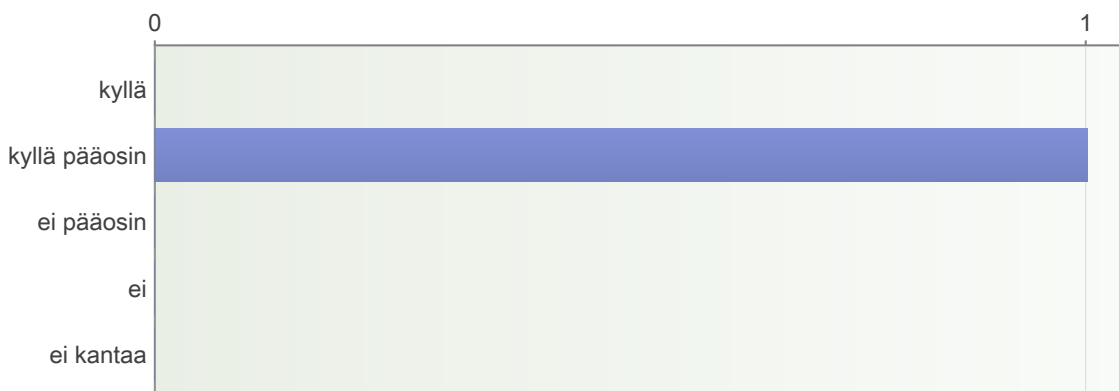
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- §24:n liittyvä erikoissairaanhoidon yhteydessä annettavan asiakassetelin käytön (kohdat 10-11) pitäisi olla täysin maakunnan omassa harkinnassa. Maakunnalla tulee olla mahdollisuus ohjata asiakassetelin käyttöä erikoissairaanhoidossa ja turvata tarvittava resursointi päivystyksessä ja kiireellisessä sairaanhoidossa, mikä on ns. kriittinen palvelu.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

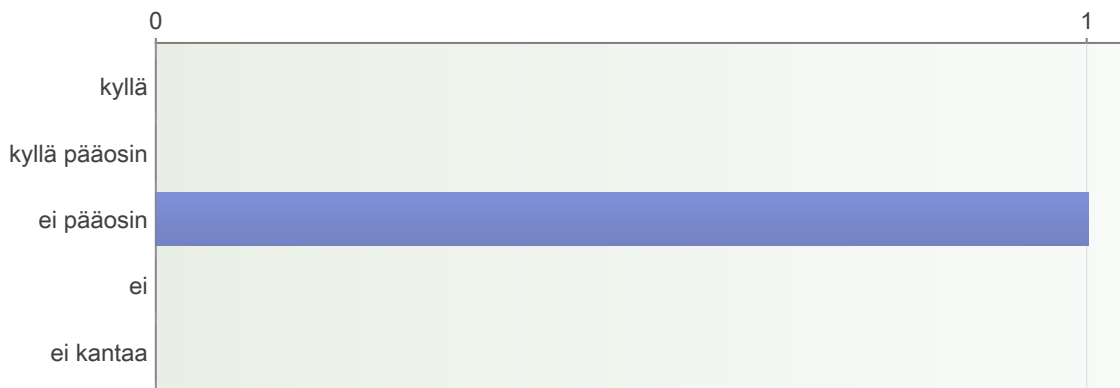
- Asiakkaan valinnanvapaus luo uutta valintaa asiakkaalle. Hyvänä voidaan pitää sitä, että maakunta on veloitettu ottamaan asiakasseteli käyttöön. Toisaalta maakunnan on mahdollisuus rajata asiakassetelin käyttöä.

Maakunta tekee sopimuksen suoraan palveluntuottajan kanssa. Tällä varmistetaan sopimusten yhdenvertaisuus ja voidaan varmistaa, että palveluntuottajat vievät eteenpäin maakunnan yhteisesti määrittelemiä tavoitteita (yhteiset seurantakriteerit/-mittarit).

Asiakkaan näkökulmasta palvelujen tuottajat joutuvat kilpailemaan laadulla. Asiakasseteli lisää yrittäjyyttä sekä mahdollistaa uudenlaisien palvelukonseptien syntymisen.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta voi määritellä, missä laajuudessa asiakasseteli otetaan määritellyissä palveluissa käyttöön. Asiakasseteli turvaa monipuolisen palvelutuotannon ja luo aitoa kilpailua palveluntuottajien välille.

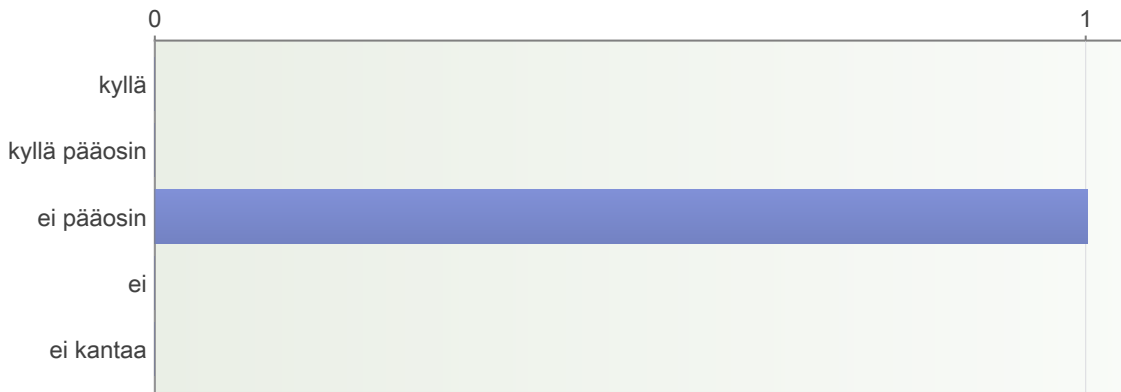
Maakunta voi lisätä tai vähentää asiakaseteleiden käyttöä. Maakunnan kriittisenä tehtävänä on seurata kustannuskehitystä ja tämän perusteella tehdä ratkaisuja asiakassetelin käytön laajuudesta. Toisaalta samalla on varmistettava 3. sektorin ja PK-yritysten toimintaedellytykset eri kunnissa.

Asiakassetelipalveluiden osalta maakunnalla on näin ollen välitön vaikutusmahdollisuus yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavien palveluiden määrään.

Maakunta ei voi valita, missä palveluissa se ottaa käyttöön asiakassetelin; tämä voi aiheuttaa palvelujen päällekkäisyyttä ja työvoiman saatavuuteen liittyviä haasteita.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

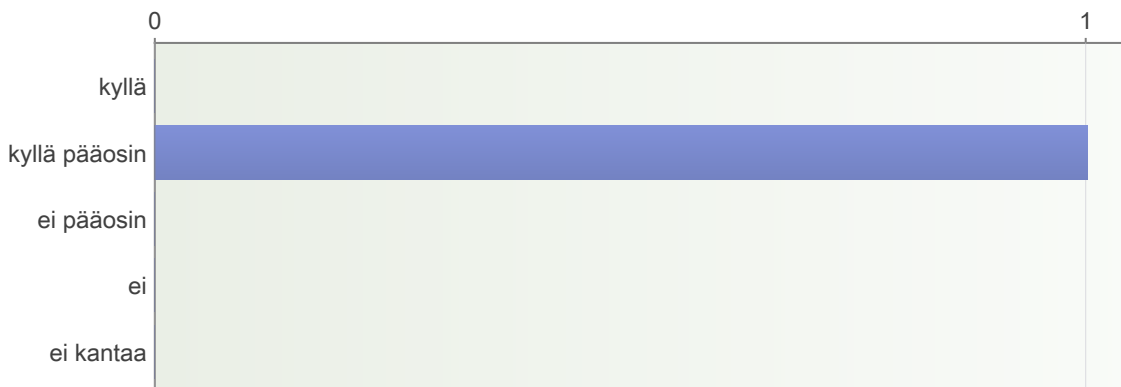
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaista budjettia koskevat kirjaukset ovat epäselviä ja tämän vuoksi myös järjestelmän toimivuutta on ennalta vaikea arvioida. Henkilökohtaisen budjetin toteutuksen osalta tulisi edetä kokeilujen kautta, jolloin muutos olisi hallittavampi ja pysyvän järjestelmän pohja ennustettavampi.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

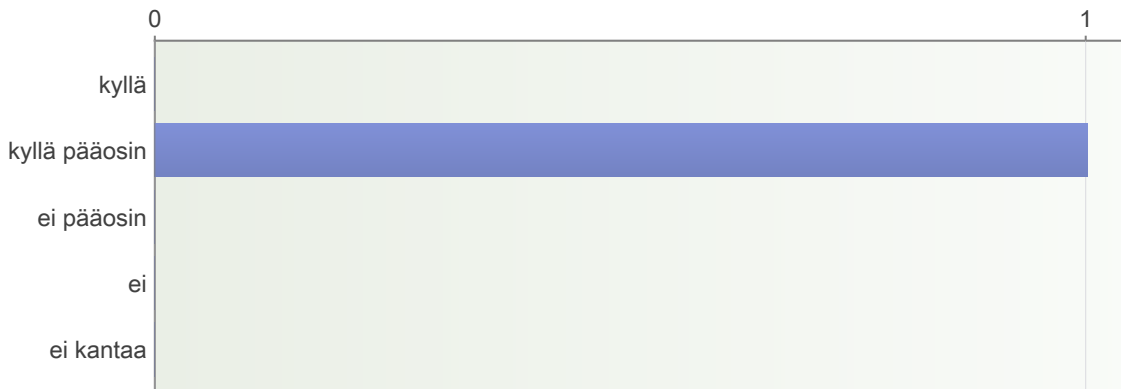
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelman laatiminen esitetyllä tavalla on raskas prosessi, missä vastuunjako on epäselvä.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

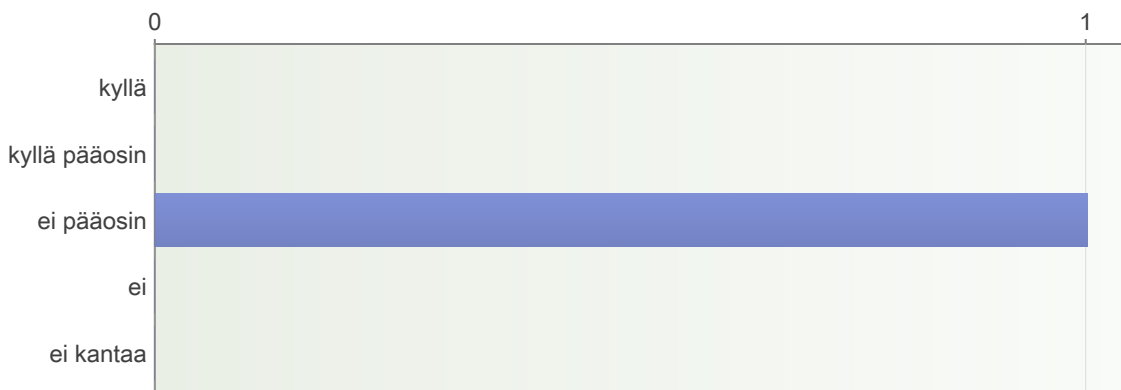
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyväksymismenettely on maakunnan keskeinen keino ohjata palvelujen tuottamista. Hyväksymismenettelyyn liittyvä sääntely on kuitenkin epäselvää suoran valinnan palveluissa.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

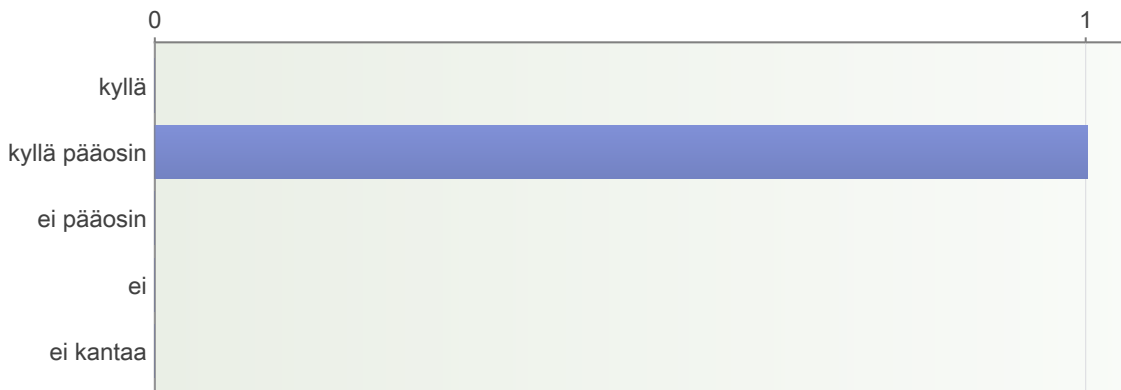
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla ei ole keinoja asettaa riittäviä seuraamuksia siitä, että tuottaja ei toimi maakunnan edellytysten mukaisesti.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

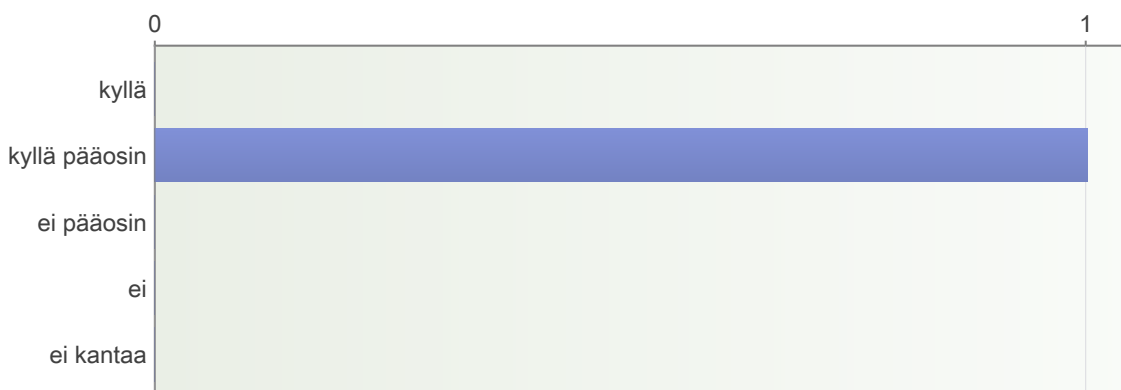
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sopimuksen ja hallintopäätöksen välinen suhde jää epäselväksi.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

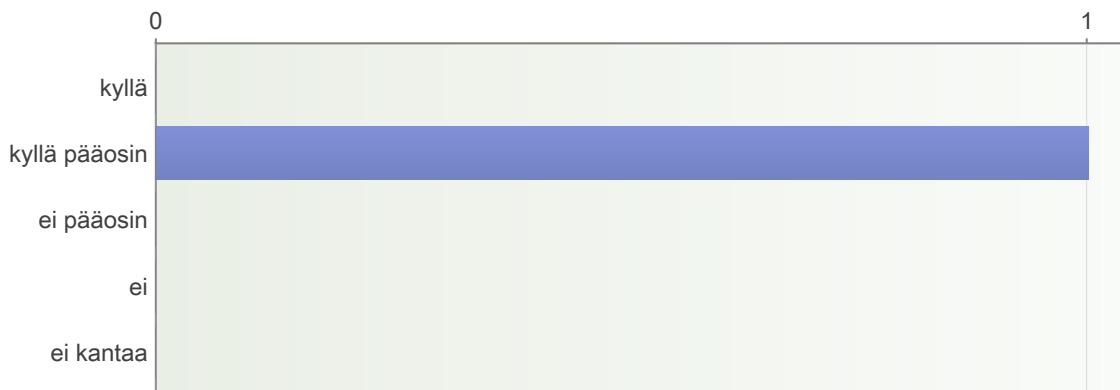
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaustuottajan alihankkijan valvontavastuu on epäselvä.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

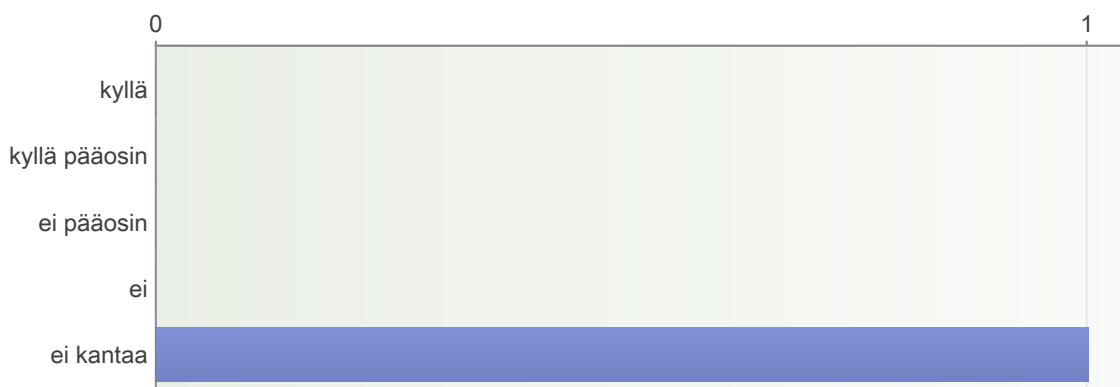
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tarvekertoimien ennalta-arviointi on haastavaa, koska asiakkaat vaativat osin yksilöllistä palvelua ja asiakkaiden tarpeet vaihtelevat laaja-alaisesti. Määrittelyyn liittyy yli- tai alirahoitusriski. Toisaalta korvauksen määräytymisperuste voi kannustaa kohdennettuun asiakashankintaan.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

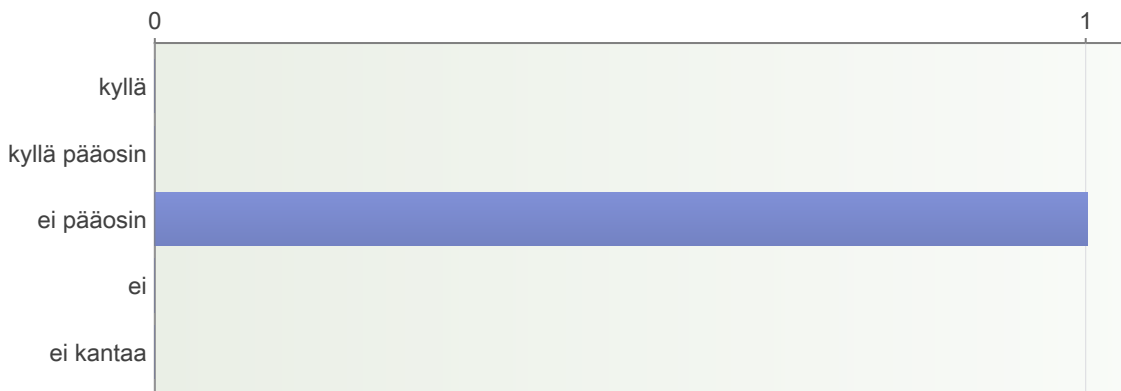

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

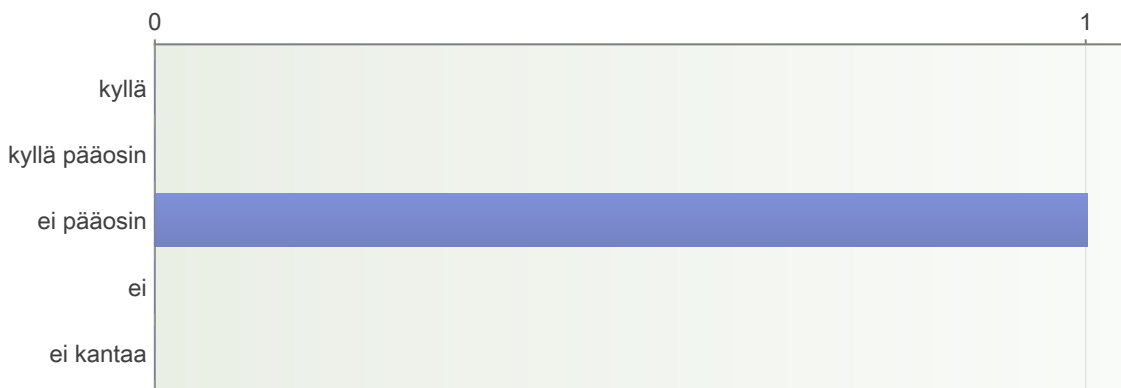
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksen sote-keskuksella ja yksityisellä sote-keskuksella ei ole yhdenvertaisia toimintaedellytyksiä, sillä maakunta on järjestäjänä viimekädessä aina vastuussa siitä, että asukkaat saavat tarvettaan vastaavat palvelut.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

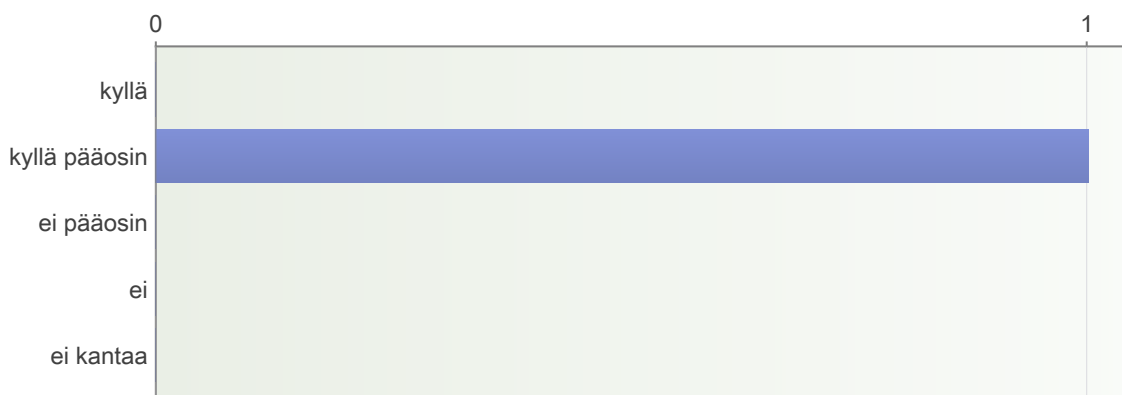
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lailla kumotaan laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä, minkä piiriin kuuluu myös varhaiskasvatuksen palvelusetelit. Asiasta tulee lisätä siirtymäsäännös lakiin sekä määritellä varhaiskasvatuksen asiakaspalvelusetelit erikseen.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

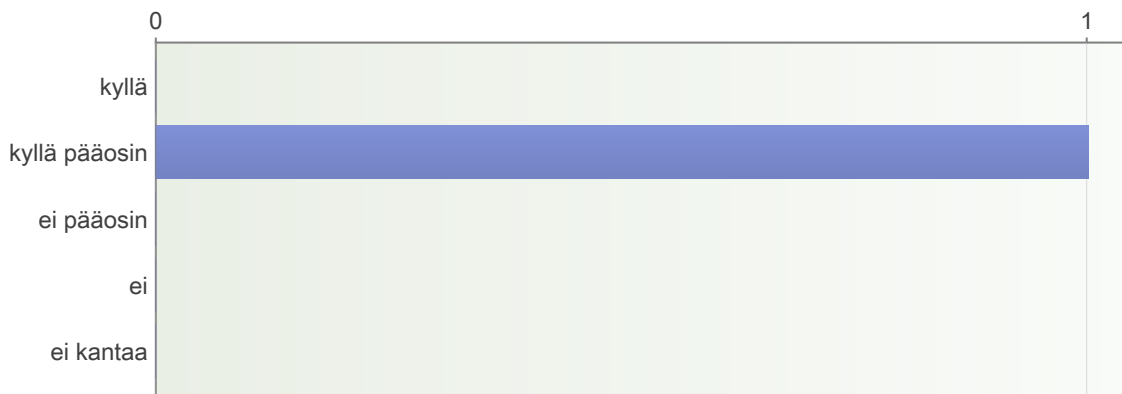
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tietojärjestelmä uudistus tulee viemään aikaa vuosia. On oletettavaa, että tietojärjestelmätoteutukset eivät ole kattavasti käyttöönotettavissa esitetyillä aikatauluilla, mistä syystä maakuntien valinnanvapausmallin käyttöönottoa koskevaa liikkumavaraa tulisi lisätä palvelujen saatavuuden turvaamiseksi siirtymävaiheessa.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Saatavuuden sijaan ongelmaksi muodostunee vaikutusten ennakointi ja muutoksen hallinta.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

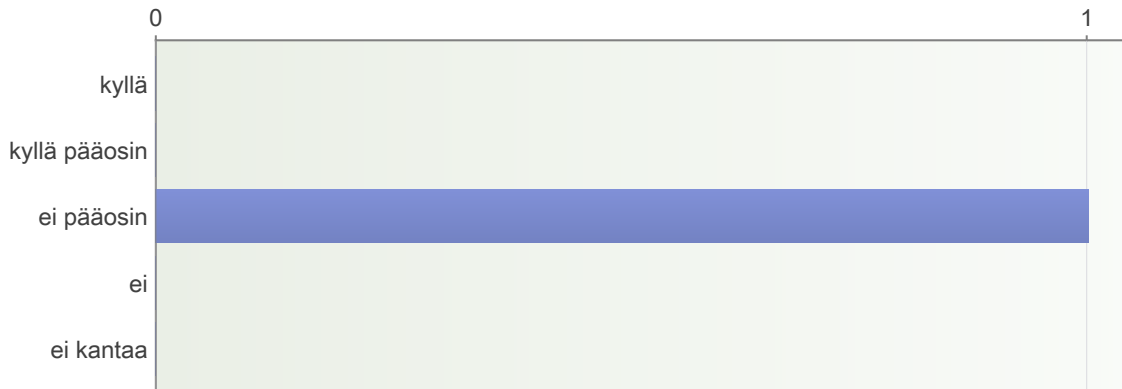

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

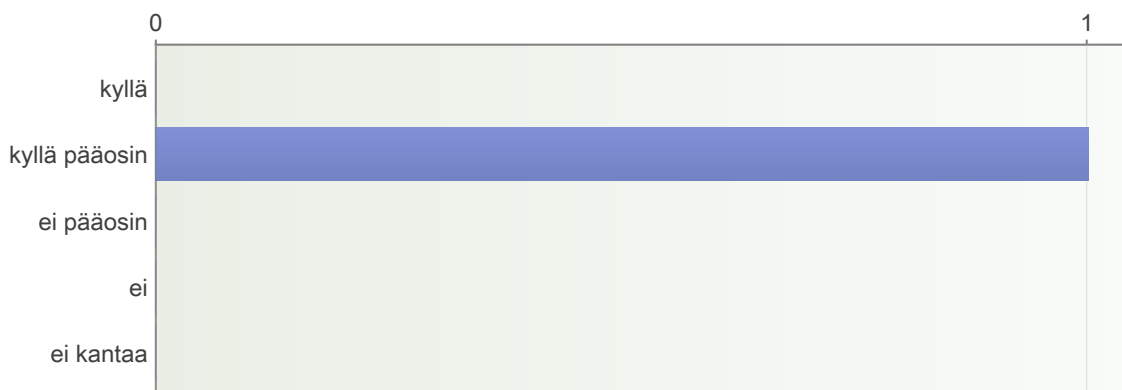
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kaikkien valinnanvapauslaissa mainittujen palveluntuottajien on käytettävä asiakkaan valinnan palvelua, valinnanvapauden tietopalvelua, tuottajahallintapalvelua, palvelutuotannon seurantapalvelua sekä palveluntuottajien yhteiskuntavastuun tietopalvelua. Pienten tuottajien markkinoille tulon kynnykskustannuksia voidaan pitää osin todellisena esteenä.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitykseen liittyvä vaikutusarviointi on nostanut esiin realistisesti uudistukseen liittyviä useita uhka- ja riskitekijöitä. Kuntavaikutusten arviosta puuttuu kuitenkin arvio uudistuksen vaikutuksista kuntatyöntantajiin.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta- ja sote-uudistus ja siihen liittyvä valinnanvapuslainsäädäntö ovat maan historian suurin hallinnon ja toimintatapojen muutos, joka muuttaa peruuttamattomalla ja osin ennakoimattomalla tavalla kuntien roolia ja mahdollisuuksia.

Kuntien rahoituspohjan kokonaisvaltainen muutos (verotulojen leikkaus, valtionosuusjärjestelmän muutos) asemoi kunnat uudella tavalla ja edellyttää kunnilta uuden taloudellisen tasapainotilan löytämistä ja vakiinnuttamista. Kuntien rahoituksesta poistuu puolet, mutta velat jäävät ja kunnan suhteellinen velka-aste nousee yli 100 %. Rahoitusaseman muutoksella voi olla ennakoimattomia vaikutuksia mm. kunnan velkarahan määrään ja lainansaantiin.

Hollolan kunnan suorassa omistuksessa on sosiaali- ja terveystalujen käytössä olevia kiinteistöjä yhteensä 11 osoitteessa yht. 20 707 m². Näiden kiinteistöjen tasearvo oli tilanteessa 31.12.2016 n 9,3 milj. euroa. Lisäksi kunnan 100 % omistamalla Hollolan Palveluasunnot Oy:llä on omistuksessa ja sote-käytössä yht. 5067 m², joiden kiinteistöjen tasearvo on lähes 2 milj. euroa. Mikäli näiden kiinteistöjen vuokratulot päättyvät vuokrasuhteen irtisanomisen myötä, kunnalle syntyy enimmillään 3 %-kunnallisveroastetta vastaava taseen alaskirjaus. Koska kiinteistöt on rakennettu pääosin 1970- ja 1980-luvulla on niiden käyttökelpoisuus ja toimivuus nykyisiä tarpeita heikosti vastaavaa ja riskin voi näin kuvata olevan aito. Alaskirjaus on tulosvaikutteinen eli se edellyttäisi toiminnallisten säästöjen aikaansaamista käytännössä koulujen ja päivähoiton toiminnasta tilanteessa, missä nämä toimialat vastaavat 2/3 kunnan toimintamenoista. Harkinnanvaraisen avustuksen osoittaminen kunnille ei ole riittävä toimenpide; valtion tulisi korvata tulosvaikutteisen alaskirjauksen kustannukset kunnille silloin, kun alaskirjaus kohdentuu käyttämättä jääviin sote-kiinteistöihin.

Valinnanvapuslainsäädännön vaikutukset kuntien eläkejärjestelmän rahoitukseen ovat myös olennainen ja merkittävä kysymys. Mikäli suuri osa jäsenistä siirtyy tai poistuu kunnallisesta järjestelmästä, jäljelle jäävien eläkevakuutuskustannusten korotuspaine on todennäköisesti suuri ja vaikuttaa myös kuntien talouden vakauteen.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.